

علوم و فنون ادبی

۱- شاعران تمام گزینه‌ها در غزل‌سرایی پیرو حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی بودند؛ به جز

(۱) قانی (۲) نشاط اصفهانی (۳) فروغی بسطامی (۴) مجمر اصفهانی

۲- روزنامه یا مجلات زیر به ترتیب با مدیریت چه کسانی چاپ و منتشر می‌شدند؟

«قرن بیستم - بهار - دانشکده - صوراسرافیل - نوبهار»

(۱) میرزاده عشقی - محمدتقی بهار - محمدتقی بهار - میزا جهانگیرخان - میرزا یوسف خان اعتصامی

(۲) علی‌اکبر دهخدا - میرزاده عشقی - محمدتقی بهار - میرزا یوسف خان اعتصامی - محمدتقی بهار

(۳) میرزاده عشقی - میرزا یوسف خان اعتصامی - محمدتقی بهار - میرزا جهانگیرخان - محمدتقی بهار

(۴) میرزاده عشقی - محمدتقی بهار - محمدتقی بهار - سید اشرف‌الدین گیلانی - میرزا یوسف خان اعتصامی

۳- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

(۱) دهخدا با روزنامه نسیم شمال همکاری داشت و مجموعه نوشته‌های طنزآمیز او با عنوان چرند و پرند در آن روزنامه منتشر شد.

(۲) ادیب‌الممالک فراهانی تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را در کاربرد زبان و اصطلاحات رایج به سبک گلستان سعدی نوشت.

(۳) تحقیقات ادبی و تاریخی در زمان مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نگاری و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت.

(۴) نمایشنامه با این شکل غربی‌اش، از دوره ناصرالدین‌شاه در ایران رواج یافت و اولین نمایش‌نامه‌نویس در ایران میرزا آقا تبریزی بود.

۴- توضیح مقابل همه شخصیت‌ها درست است؛ به جز

(۱) فرخی یزدی: او را به سبب آزادی‌خواهی به زندان انداختند. تحت تأثیر مسعود سعد و سعدی بود. در راه آزادی‌خواهی و وطن‌دوستی جان خود را فدا کرد.

(۲) عارف قزوینی: در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده مهارت داشت. جایگاه خانوادگی‌اش مانع از قرار گرفتن او در ردیف شاعران آزادی‌خواه شد.

(۳) میرزاده عشقی: روزنامه‌نگار و نظریه‌پرداز دوران مشروطه بود. به دلیل جسارت و بی‌پروایی در بیان اندیشه‌های اجتماعی و سیاسی، به دست رضاخان ترور شد.

(۴) محمدتقی بهار: در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. در روزنامه‌نویسی دست داشت. با زبان فارسی و ادبیات کهن آشنایی عمیق داشت.

۵- متن زیر، توضیحی درباره کدام شخصیت است؟

«فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. وی سردبیری روزنامه مجلس را بر عهده داشت. شعر او از زندگی سیاسی او جدا نبود.»

(۱) سید اشرف‌الدین گیلانی (۲) قائم مقام فراهانی (۳) محمدتقی بهار (۴) ادیب‌الممالک فراهانی

۶- نثر ساده و عامیانه «دهخدا» در آثار داستانی چه کسانی تأثیر گذاشت؟

(۱) سیمین دانشور - صادق هدایت (۲) محمدعلی جمال‌زاده - قائم مقام فراهانی

(۳) سیمین دانشور - جلال آل احمد (۴) صادق هدایت - محمدعلی جمال‌زاده

۷- پدید آورندگان آثار زیر، به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«منشآت، سه تابلو مریم، چهار مقاله، الهی‌نامه»

(۱) ادیب‌الممالک فراهانی - میرزاده عشقی - نظامی گنجوی - عطار نیشابوری

(۲) قائم مقام فراهانی - میرزاده عشقی - نظامی عروضی - عطار نیشابوری

(۳) ادیب‌الممالک فراهانی - دهخدا - نظامی عروضی - مولانا جلال‌الدین بلخی

(۴) قائم مقام فراهانی - میرزاده عشقی - نظامی گنجوی - مولانا جلال‌الدین بلخی

۸- پدید آورندگان آثار «داستان باستان، سبک‌شناسی، گلشن صبا» به ترتیب خالق کدام آثار دیگر هستند؟

(۱) شمس و طغرا - تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران - گنجینه نشاط

(۲) شمس‌الدین و قمر - تاریخ بیداری ایرانیان - خداوندنامه

(۳) شمس‌الدین و قمر - تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران - خداوندنامه

(۴) شمس و طغرا - تاریخ بیداری ایرانیان - خداوندنامه

۹- ترتیب درست ابیات براساس دارا بودن ویژگی «اصطلاح عرفانی - وعظ و اندرز - عشق آسمانی - رواج حس دینی» در کدام گزینه آمده است؟

الف) بشکن طلسم صورت بگشای چشم سیرت / تا شرق و غرب بینی سلطان من گرفته

ب) صد نماز بشود باک نداری به جوی / چست می‌باشی تاخدمت سلطان نشود

ج) چون نخواهی کت ز دیگر کس جگر خسته شود / دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید

د) ساقیا می ده که جز می نشکنند پرهیز را / تا زمانی کم کنم این زهد رنگ‌آمیز را

(۱) الف - ب - ج - د (۲) د - ج - الف - ب (۳) ج - الف - د - ب (۴) ب - د - ج - الف

۱۰- عبارتهای کدام گزینه متعلق به سده‌های پنجم و ششم است؟

الف) از طریق نجوم ایدون گویند که خدای، دو تن را بیافرید اندر آسمان بی‌اندوه و آفت و آن اندر سال‌های حَمَل و ثور و جوزا بود.

ب) از آن‌چه نخواستی چه آید و آن را که نخواندی کی آید. ناکشته را از آب چیست و ناخوانده را جواب چیست؟

ج) آبگیری می‌دانم که آبش به صفا پرده‌تر از گریه عاشق و غم‌آز تر از صبح صادق. دانه ریگ در قعر آن بتوان شمرد.

د) پس چهل شبانه روز آب از زمین برآمد و کشتی از زمین برخاست چون آب کشتی را از جای برگرفت وی بر آب بماند.

(۱) ب - د (۲) الف - ج (۳) الف - د (۴) ب - ج

۱۱- ویژگی‌های زبانی شعر فارسی سده‌های پنجم و ششم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱) فراوانی ترکیبات نو - از میان رفتن لغات عربی - سادگی و روانی کلام
- ۲) از میان رفتن لغات مهجور - ورود لغات ترکی و مغولی به شعر - کاهش سادگی و روانی کلام
- ۳) حرکت به سوی دشواری متن - اعتدال در به کارگیری ترکیبات نو - از میان رفتن لغات مهجور نسبت به سبک خراسانی
- ۴) از میان رفتن لغات مهجور فارسی - ورود لغات ترکی و مغولی به متن - سادگی و روانی کلام

۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های ادبی شعر سده پنجم و ششم نیست؟

- ۱) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی در شعر
- ۲) توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی
- ۳) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
- ۴) فاصله گرفتن از عشق زمینی

۱۳- تمام موارد درباره نثر سده‌های پنجم و ششم درست است؛ به جز

- ۱) گسترش عرفان و تصوف در توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی اهمیت داشت.
- ۲) تألیف کتاب‌هایی در موضوعات علمی گوناگون در این دوره رواج یافت.
- ۳) نثر ساده از رواج افتاد و جای خود را به نثر مصنوع داد.
- ۴) شکل‌گیری دولت سلجوقی موجب گسترش فارسی‌نویسی شد.

۱۴- کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- ۱) دلیل گسترش زبان و ادب فارسی در ماوراءالنهر و خراسان، تلاش شاعران ایرانی از قرن سوم تا میانه قرن پنجم بود.
- ۲) هدف امرای سامانی از تأکید بر تألیف به زبان فارسی و تشویق ادیبان، ترویج ترکیب تازه‌ای از هویت فرهنگی در ماوراءالنهر بود.
- ۳) از نیمه اول قرن پنجم، شعر پارسی کاملاً از تحت تأثیر بودن سبک دوره سامانی و غزنوی رهایی یافت.
- ۴) قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم دوره ترقی در همه زمینه‌های علمی بود و آثاری در فلسفه، طب و علوم دینی در این دوره تألیف شد.

۱۵- ویژگی‌های «غلبه روح شادی - واقع‌گرایی - کهنه و مهجور بودن لغات» تماماً در ابیات کدام گزینه به کار رفته است؟

- ۱) الف: بچگانش بنهادند تن خویش بر آب / نچخیدند و نجنبیدند از بستر خواب
ب: هنگام بهارست و جهان چون بت فرخار / خیز ای بت فرخار بیار آن گل بی‌خار
- ۲) الف: حاسدان بر من حسد کردند و من فردم چنین / داد مظلومان بده ای عزّ میر مؤمنین
ب: دوش بی روی تو آتش به سرم بر می‌شد / و اہم از دیده همی رفت و زمین تر می‌شد
- ۳) الف: تو گر سخته‌ای شو سخن سخته گوی / نیاید به بن هرگز این گفت‌وگوی
ب: چاره دل عقل بر تدبیر نتوانست کرد / خضر این ویرانه را تعمیر نتوانست کرد
- ۴) الف: دوش خیال مست تو آمد و جام بر کفش / گفتم می نمی‌خورم گفت مکن زیان کنی
ب: هر شب و روزی که بی تو می‌رود از عمر / هر نفسی می‌رود هزار ندامت

۱۶- همه آثار منثور کدام گزینه متعلق به دوره سامانی است؟

- ۱) ترجمه تفسیر طبری - تاریخ بلعمی - سفرنامه ناصر خسرو - کشف المحجوب
- ۲) التفهیم - شاهنامه ابومنصوری - تاریخ بلعمی - ترجمه تفسیر طبری
- ۳) کیمیای سعادت - کشف المحجوب - سیاست‌نامه - تاریخ بلعمی
- ۴) تاریخ بیهقی - التفهیم - قابوس‌نامه - ترجمه تفسیر طبری

۱۷- متن کدام گزینه مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی نیست؟

- ۱) تعلق این مسأله به انقطاع دل بود از دون حقّ که وی بندگان خود چنان که خواهد می‌دارد هر گاه که یقین تو صادق بود.
- ۲) و مردم نادان کور و بخیل در دو جهان نکوهیده است. و در اخبار می‌آید که «الْبَخِيلُ لَا يُدْخِلُ الْجَنَّةَ» یعنی که بخیل در بهشت نرود.
- ۳) روزها و شب‌ها معدود باشد و هر چه معدود باشد یا جفت باشد یا طاق اگر جفت باشد آغاز آن از دو باشد. اگر طاق باشد آغاز آن یک باشد.
- ۴) و فعلشان بر خیانت بینند و زبانشان بر دروغ و غیبت و گوششان بر استماع دویبیتی و همتشان جمله جمع کردن حرام و شبهت.

۱۸- ابیات همه گزینه‌ها در سبک خراسانی است؛ به جز

- ۱) تا چهل من گرز تو دیدند گردان روز جنگ / دست‌ها شد بی‌عنان و پای‌ها شد بی‌رکاب
- ۲) گشته روی بادیه چون خانه جوشن‌گران / از نشان سوسمار و نقش ماران شکن
- ۳) بنموده همه راز دل خویش جهان را / چون ساده‌دلان هر چه به باغ اندر ناریست
- ۴) یک پشت زمین دشمن گر روی به من آرند / از روی تو بیزارم گر روی بگردانم

۱۹- در کدام گزینه ویژگی‌های سبکی نثر دوره سامانی به درستی ذکر شده است؟

- ۱) افزایش نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی - حذف افعال به قرینه - ایجاز در لفظ و معنا - افزایش کاربرد لغات عربی
- ۲) تمثیل و استشهاد به آیات و احادیث - اطناب - کاربرد اندک لغات عربی - کاربرد نشانه‌های جمع عربی بیشتر از فارسی
- ۳) ایجاز در لفظ و معنی - کاربرد کمتر لغات عربی - کوتاهی جملات - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی
- ۴) کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بیشتر از عربی - اطناب - افزایش کاربرد لغات عربی - کوتاهی جملات

۲۰- در کدام بیت «دو حرف اضافه برای یک متمم - تشبیه و مراعات نظیر» به کار رفته است؟

- ۱) دبیرانند پنداری به باغ اندر درختان را / ورق‌ها پر ز صورت‌ها قلم‌ها پر ز زیورها
- ۲) هیچ معبر هست در دریای جود او گذر / باز مر دریای قلزم را فراوان معبر است
- ۳) به چشم اندر همه سوزن به حلق اندر همه نشتر / به مغز اندر همه گرمی به قلب اندر همه سرها
- ۴) تو اندر دست و بر پای ایستاده پیش تو سروی / کزو رشک آید اندر خُلد حورالعین و رضوان را

۲۱- توضیح مقابل کدام اثر درست است؟

- ۱) تاریخ بلعمی: ترجمه‌ای از تاریخ الرسل والملوک است که بلعمی بدون حذف و اضافه کردن مطلبی آن را ترجمه کرد.
- ۲) شاهنامه ابومنصوری: تاریخ گذشته ایرانیان است و در سال ۳۴۶ هـ.ق. ابومنصور عبدالرزاق آن را ترجمه کرده است.
- ۳) ترجمه تفسیر طبری: اصل آن از محمد جریر طبری است که نوح بن منصور آن را ترجمه کرده است.
- ۴) درخت آسوریک: قطعه‌ای منظوم و دارای محتوایی اخلاقی است که اصلی پارسی دارد.

۲۲- عبارتهای کدام گزینه درباره زبان‌های ایرانی درست است؟

- الف) فارسی باستان بین سال‌های ۵۵۹ تا ۳۳۰ ق. م. رایج بود و آثار به جای مانده از آن به خط میخی نوشته شده است.
 - ب) زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود و تا اواخر دوره ساسانیان آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.
 - ج) زبان پهلوی زبان رسمی دوران ساسانی بود و آثاری که به این زبان تألیف شده جزء آثار غیردینی است.
 - د) فارسی دری زبان درباری ساسانیان و زبان محاوره بود و ادبیات این زبان تقریباً هم‌زمان با دولت طاهریان پدید آمد.
- ۱) ب - د ۲) ج - د ۳) ب - الف ۴) د - الف

۲۳- موارد ذکر شده در تمامی گزینه‌ها به ترتیب درباره قلمرو زبانی و فکری متن زیر درست است؛ به جز.....

«و بوسهل را دل برین مهم بسته بود. مرا نزدیک وزیر فرستاد تا باز پرسم. برفتم. گفت: بگوی بوسهل را که آلتوناش را جواب چنین بود. و اینجا کاری خواهد افتاد و قضای آمده را باز نتوان گردانید.»

- ۱) استفاده از نشانه «را» به جای حرف اضافه - واسطه قرار گرفتن بین چند نفر
- ۲) به کارگیری جملات کوتاه و ساده - باور بر اینکه سرنوشت را نمی‌توان تغییر داد
- ۳) استفاده از نشانه «را» به جای نقش‌نمای اضافه (یک بار در متن) - خبر از جنگی بزرگ
- ۴) به کارگیری نشانه مفعولی «را» در جای مناسب آن (دو بار در متن) - حتمی بودن اتفاق و رویداد

۲۴- در کدام متن بیشترین نوع آرایه ادبی به کار رفته است؟

- ۱) تنی چند از روندگان متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت خواستم تا مراقت کنم، موافقت نکردند.
- ۲) عاقلی را پرسیدند نیک‌بخت کیست و بدبخت چیست؟ گفت نیک‌بخت آن که خورد و کشت و بدبخت آن که مرد و هشت.
- ۳) تأمل ایام گذشته می‌کردم و بر عمر تلف کرده تأسف می‌خوردم و سنگ سراچه دل به الماس آب دیده می‌سافتم.
- ۴) گر تیغ قهر برکشد نبی و ولی سر درکشد و گر غمزه لطف بجنابان بدان به نیکان در رساند.

۲۵- کدام گزینه درباره شعر یا نثر قرن چهارم و اوایل قرن پنجم نادرست است؟

- ۱) شعر تعلیمی در این دوره به وجود آمد. ناصر خسرو قصیده‌ای کامل در این مورد سرود و کسایی مروزی شیوه او را ادامه داد.
- ۲) نثر این دوره ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد و اصطلاحات علمی در آن رواج ندارد.
- ۳) شاعران این عصر بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت.
- ۴) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر این عصر آغاز شد.